

NORD-TRØNDELAG
FYLKESKOMMUNE

Saksbehandler: Per Odd Haugseth
Saksnr.: 10/03250-4
Arkiv: 00.T00

Dato: 19.8.2010

Kommunal- og regionaldepartementet
Sak 10/1002

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Høring - forslag til endringer i valgloven

Det vises til Kommunal- og regionaldepartementets ekspedisjon av 31.05.10 vedrørende ovennevnte.

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag behandlet 18.08.10 som sak nr. 10/161 "Høring – forslag til endringer i valgloven". Slikt vedtak ble fattet:

Fylkesrådet viser til Kommunal- og regionaldepartementets høringsnotat samt saksutredningen og støtter departementets konkrete forslag til endringer i valgloven og valgforskriften.

Fylkesrådet går imot å utelukke listekandidater fra å kunne delta i valgstyrever og stemmestyrever.

Dette til orientering.

Med hilsen

Per Odd Haugseth
rådgiver

Vedlegg: Saksprotokoll og saksforelegg fylkesrådssak nr. 10/161

Postadr: Postboks 2560, 7735 Steinkjer
Besøksadr: Seilmakergt. 2, Steinkjer
Org.nr. 938 967 091

Telefon: 74 11 10 00
Telefax: 74 11 10 51
E-post: postmottak@ntfk.no
Hjemmeside: www.ntfk.no

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag

Nord-Trøndelag fylkeskommune

SAKSPROTOKOLL

Sak nr. 10/161
Høring - forslag til endringer i valgloven

Behandlet/Behandles av	Møtedato	Sak nr .
Fylkesrådet i Nord-Trøndelag	17.8.2010	10/161

Saksbehandler: Per Odd Haugseth
Arkivsak: 10/03250
Arkivkode: 00.T00

Fylkesrådsleders innstilling til vedtak:

Fylkesrådet viser til Kommunal- og regionaldepartementets høringsnotat samt saksutredningen og støtter departementets konkrete forslag til endringer i valgloven og valgforskriften.

Fylkesrådet går imot å utelukke listekandidater fra å kunne delta i valgstyrrer og stemmestyrrer.

Protokoll
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Nord-Trøndelag fylkeskommune
Fylkesrådet i Nord-Trøndelag

Sak nr 10/161
Høring - forslag til endringer i valgloven

Behandlet/ Behandles av	Sted	Møtedato	Sak nr.
Fylkesrådet i Nord-Trøndelag	Fylkets Hus	17.8.2010	10/161

Saksbeh: Per Odd Haugseth
Arkivsak: 10/03250
Arkivkode: 00.T00

Fylkesrådsleders innstilling til vedtak:

Fylkesrådet viser til Kommunal- og regionaldepartementets høringsnotat samt saksutredningen og støtter departementets konkrete forslag til endringer i valgloven og valgforskriften.

Fylkesrådet går imot å utelukke listekandidater fra å kunne delta i valgstyret og stemmestyret.

Fylkesrådsleders vurdering:

Kommunal- og regionaldepartementet fremmer forslag til enkelte endringer i valgloven og valgforskriften. Forslagene fremmes med bakgrunn i departementets evaluering av stortingsvalget 2009 i kommunene og fylkeskommunene samt OSSE's rapport etter valget.

De foreslåtte endringene i valgloven og valgforskriften er alle i tråd med de funn som er påpekt i Kommunal- og regionaldepartementet's evaluering av stortingsvalget 2009 samt OSSE's valgobservasjon av valget.

Fylkesrådslederen støtter departementets konkrete forslag til endringer i valgloven og valgforskriften.

Fylkesrådslederen går imot å utelukke listekandidater fra å kunne delta i valgstyrene og stemmestyrene. Mange kommuner har i dag problemer med å få tak i nok folk til valgstyrene og stemmestyrene. Dersom alle listekandidatene holdes utenfor disse styrene, kan det bli vanskelig å skaffe tilstrekkelig bemanning til å opprettholde alle kretsene og stemmestedene.

Steinkjer, 10. august 2010

Alf Daniel Moen
fylkesrådsleder

Saksutredning for fylkesrådet

Sammendrag

Kommunal- og regionaldepartementet fremmer forslag til enkelte endringer i valgloven og valgforskriften. Forslagene fremmes med bakgrunn i departementets evaluering av stortingsvalget 2009 i kommunene og fylkeskommunene samt OSSE's rapport etter valget.

Hjemmel/Referanse for saken:

Kommunal- og regionaldepartementets brev av 31.05.10 vedlagt høringsnotat "Evaluering av valget i 2009. Forslag til endringer i valgloven".

Trykte vedlegg:

1. Kommunal- og regionaldepartementets (KRD's) brev av 31.05.10.
2. KRD's høringsnotat "Evaluering av valget i 2009. Forslag til endringer i valgloven".
(kun elektronisk tilgjengelig)

Utrykte vedlegg:

Valgloven med valgforskriften
Valghåndboka

Utredning:

Innledning/bakgrunn

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har i brev av 31.05.10 sendt på høring et evalueringsnotat etter stortingsvalget 2009. Bakgrunn for dette notatet er den evalueringen departementet gjorde etter stortingsvalget 2009 og de tilbakemeldinger som er sendt departementet både fra kommunene, fylkeskommunene og OSSE. I notatet foreslås det enkelte endringer i valgloven og valgforskriften.

Frist for å avgi uttalelse til høringsnotatet er satt til 1. september 2010. Det er således ikke tid til å legge saken fram for fylkestinget. Saken forelegges derfor fylkesrådet til uttalelse.

Saksframstilling/problemstillinger

I høringsforslaget fremmer Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) følgende forslag til endringer i valgloven:

1. Forslag om at en kandidat kan be seg fritatt fra å stå på valgliste ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg dersom vedkommende legger fram erklæring om at han/hun ikke sympatiserer med valglisten.
2. Forslag om at tidspunktet for innlevering av listeforslag settes til kl. 12 den 31. mars og tidspunkt for tilbakekalling av listeforslag settes til kl. 12 den 20. april.
3. Forslag om at Folkeregistermyndigheten pålegges å lage et "foreløpig manntall" pr. 1. april i valgåret.
4. Forslag om krav til forsegling av urner på valgdagen. Dagens krav i valgforskriften til forsegling av valgurner ved forhåndsstemmegivningen foreslås fastsatt i lov.

I konkrete paragrafer er det foreslått slike lovendringsforslag i valgloven:

§ 2-5 skal lyde:

Folkeregistermyndigheten skal selv, uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, på hensiktsmessig måte stille til disposisjon for valgmyndighetene opplysninger om hvem som skal innføres i manntallet i kommunen. Folkeregistermyndigheten skal selv, uten hinder av

lovbestemt taushetsplikt, stille til disposisjon for valgmyndighetene et uttrekk av folkeregisteret basert på stemmerettsvilkårene pr. 1. april i valgåret.

§ 3-4 første ledd bokstav c skal lyde:

c) den som er ført opp som kandidat på et listeforslag som er satt frem av noen andre enn et registrert politisk parti vedkommende er medlem av,

§ 3-4 første ledd bokstav ny bokstav d) skal lyde:

d) den som ikke er medlem av registrert politisk parti og som avgir erklæring om at listeforslaget representerer et politisk syn som er i strid med egen politisk overbevisning, og

Nåværende § 3-4 første ledd bokstav d) blir ny bokstav e).

§ 6-1 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Fristen for innlevering av listeforslag er 31. mars kl. 12 i valgåret.

§ 6-5 andre punktum skal lyde:

Erklæring om tilbakekalling må være innlevert senest 20. april kl. 12 i valgåret.

§ 8-4 nytt femte ledd skal lyde:

(5) Valgurner som brukes ved forhåndsstemmegivningen innenriks skal være forseglet.

§ 9-5 ny (6) skal lyde:

Valgurner som brukes på valgdagen skal være forseglet.

§ 15-5 første, andre og tredje ledd skal lyde:

(1) Hvis en dato som er utgangspunktet for en frist faller på en lørdag eller en helligdag, begynner fristen å løpe nærmest påfølgende hverdag

(2) Hvis en dato for avslutningen av en frist faller på en lørdag eller en helligdag, løper fristen ut den nærmest påfølgende hverdag

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende i de tilfeller hvor en dato som er det tidligste eller seneste tidspunktet for noen handling etter denne lov, faller på en lørdag eller en helligdag.

Kommentarer til endringsforslagene

Forslag 1. Valgloven er i dag slik at dersom et parti eller en gruppering vil stille liste, så kan den eller de som setter opp listeforslaget, føre opp hvem de vil som kandidater. For at en eventuell motvillig kandidat skal være sikker på å få fritak, kreves i de fleste tilfeller at vedkommende kan forevise medlemskap i et annet parti. Det kan forekomme at enkelte partier/grupperinger har utnyttet dette ved å føre opp personer med kjente navn, og har satset på at de ikke er medlem av noe parti.

Dette er en bestemmelse i valgloven som flere har reagert på. På bakgrunn av innspillet fra OSSE's valgobservatører har departementet funnet grunnlag for å foreslå denne endringen.

Endringen bør hilses velkommen, selv om det muligens kan sies at man dermed bryter noe med ombudsplikten - plikten til å stille til valg og til å ta imot valg. Med den foreslåtte endringen i valgloven må den enkelte kandidat fortsatt gjøre en innsats for å få fritak, og det bør være tilstrekkelig.

Forslag nr 2 om å fremskyve fristen for å levere listeforslag fra kl 24 til kl 12 den 31. mars, er praktisk begrunnet og av særlig betydning der listeforslagene leveres "på døra". Ettersom alle partiene erfaringsmessig er ferdige med listeforslaget i god tid før dette, så kan man ikke se at

endringen skaper særlige problemer. Det samme må også kunne sies om andre del av forslaget - at fristen for å trekke tilbake listeforslag flyttes fram 12 timer.

Det 3. forslaget om at folkeregistermyndigheten skal lage et foreløpig valgmanntall pr. 1. april i valgåret, er for at valgmyndigheten skal kunne sjekke at de personene som er foreslått er valgbare og kan godkjennes som listekandidater - og ikke minst for at KRD skal slippe å måtte gå til en privat distributør for å kjøpe tilgang til de opplysninger som Folkeregisteret har. Forslaget bør derfor støttes.

Det 4. konkrete forslaget innebærer lovbestemmelse om forsegling av valgurnen. I dag har valgforskriften en bestemmelse om forsegling av valgurnene ved transport og oppbevaring. Gjennom å gi bestemmelsen plass i valgloven og gjøre forseglingsplikten mer generell, får bestemmelsen større vekt. Det er ikke registrert at dagens ordning har hatt uønskede konsekvenser, men ser ingen problemer med forslaget.

Andre forslag KRD ber om synspunkter på:

Ad. listekandidatenes deltakelse i administrativt valgarbeid:

KRD ber høringsinstansene vurdere om listekandidater skal kunne delta i forberedelse og gjennomføring av valg, dvs sitte i valgstyret og / eller stemmestyret. Det er ikke foreslått konkrete endringer i høringsnotatet, men ber om tilbakemeldinger fra kommunene på hvilke praktiske problemer som eventuelt vil kunne oppstå ved innføring av slike begrensninger.

Fylkeskommunen har liten befattning med denne problematikken i sitt valgarbeid, og kan således ikke se noe problem for sitt vedkommende ved en slik begrensning av listekandidatenes valgbarhet dersom de blir valgt til å utføre administrative valgoppgaver. Imidlertid er fylkeskommunen kjent med at flere kommuner allerede i dag sliter med å få tak i nok folk til valgstyrene og stemmestyrene. Dersom alle listekandidatene holdes utenfor disse styrene, kan det bli vanskelig å skaffe tilstrekkelig bemanning til å opprettholde alle kretsene og stemmestedene.

Ad. utforming og endring av stemmesedler:

KRD ber høringsinstansene vurdere om valgforskriften bør ha bestemmelser som sikrer mest mulig lik utforming av stemmesedlene. Dette gjelder særlig bestemmelser med hensyn til velgernes forståelse for hvordan de kan foreta rettinger og endringer på stemmesedlene. Bestemmelsene bør gjelde for alle valg – stortingsvalg, fylkestingsvalg og kommunestyrevalg. Videre bør valgforskriften gi nærmere bestemmelser med hensyn til hvordan kommunene og fylkeskommune skal håndtere "ukurante" stemmesedler under den elektroniske optellingen av stemmesedlene.

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

Vedlegg 1

Du er her: regjeringa.no / [Kommunal- og regionaldepart...](#) / [Dokument](#) / [Høyringar](#) / Høringsbrev

Høring - Evaluering av valget i 2009. Forslag til endringer i valgloven.

Høringsbrev, 31.05.2010

Høringsinstansene

Deres ref

Vår ref

Dato

10/1002-9 MAR

31.05.2010

Høring - forslag til endringer i valgloven

Kommunal- og regionaldepartementet sender med dette på høring forslag til enkelte endringer i valgloven, jf. vedlagte høringsnotat. I høringsnotatet har departementet også en gjennomgang av evalueringen av stortingsvalget i 2009. Det vil bli tatt endelig stilling til forslagene i etterkant av høringsrunden.

Frist for innsending av uttalelser til høringsnotatet er satt til 1. september 2010. Høringssvar kan sendes postmottak@krd.dep.no eller til Kommunal- og regionaldepartementet, Postboks 8129 Dep, 0032 Oslo, merket sak 10/1002.

Det gjøres oppmerksom på at også andre enn de som står på høringslisten, kan avgi uttalelse. Alle høringssvarene blir lagt ut på departementets nettsider.

Høringsnotatet er publisert på departementets nettsider.

Med hilsen

Hans Petter F. Gravdahl
avdelingsdirektør

Marianne Riise
fagdirektør

Vedlegg